เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานวิชาการการจัดการความรู้
เขตสุขภาพที่ 3

1. ชื่อเรื่อง

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการป้องกันและควบคุมการระบาดโรคไข้เลือดออก ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี

2. ชื่อเจ้าของผลงาน

นายสัญชัย แป้นทอง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี

3. บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการป้องกันและควบคุมการระบาดโรคไข้เลือดออก ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี ทำการศึกษาทุกหน่วยประชากรของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอหนองฉาง จำนวน 110 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข สถานภาพคู่ ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยค้ำจุนในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ปัจจัยจูงใจภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลางกับการปฏิบัติงาน ส่วนปัจจัยค้ำจุนและปัจจัยจูงใจไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน

4. **คำสำคัญ**

เจ้าหน้าที่สาธารณสุข การปฏิบัติงาน การป้องกันและควบคุมการระบาด โรคไข้เลือดออก

5. ส่วนเนื้อหา

5.1 บทนำ/**ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา**

โรคไข้เลือดออกเริ่มมีรายงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2492 เกิดการระบาดครั้งแรกที่ประเทศฟิลิปปินส์ในปี พ.ศ.2497 (กระทรวงสาธารณสุข, 2551) และกลายเป็นปัญหาสาธารณสุขเรื้อรังในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เนื่องจากมีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มสูงขึ้นในหลายประเทศของภูมิภาคนี้ ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการระบาดของโรคไข้เลือดออกสูงมาก นับตั้งแต่มีการระบาดครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2501 อัตราอุบัติการณ์ของโรคสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีการแพร่กระจายไปทั่วทุกภาคของประเทศ และยังไม่สามารถลดอัตราป่วยได้ตามเป้าหมาย เมื่อเกิดผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเกิดในชุมชนหรือหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขต้องดำเนินการควบคุมโรคด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้โรคไข้เลือดออกสงบโดยเร็วที่สุด ไม่ให้ระบาดติดต่อไปยังชุมชนอื่น

อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ได้แก่อัตราป่วยโรคไข้เลือดออกลดลงร้อยละ 15 ของค่ามัธยฐานของอำเภอ 5 ปีย้อนหลัง โดยตั้งแต่ปี 2557 - 2561 กำหนดเป้าหมายมีอัตราป่วยโรคไข้เลือดออกไม่เกิน 113.72,109.74,109.14, 109.07 และ 108.86 ต่อแสนประชากร ตามลำดับผลการดำเนินงานพบว่าตั้งแต่ปี 2557 - 2561 อำเภอหนองฉางมีอัตราป่วยโรคไข้เลือดออกคิดเป็น 136.14,57.71,184.14,240.85 และ 103.29 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ จากการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกในอำเภอ

หนองฉาง ที่ผ่านมาพบว่า การพ่นสารเคมีส่วนใหญ่ที่พบจะดำเนินการพ่นไม่ทันภายใน 24 ชั่วโมง หลังจากได้รับแจ้งและพ่นสารเคมีเพียงครั้งเดียวไม่ได้ดำเนินการพ่นซ้ำครั้งที่ 2 ห่างจากครั้งแรก 7 วันและไม่ครอบคลุมพื้นที่รอบบ้านผู้ป่วยรัศมีอย่างน้อย 100 เมตร อีกทั้งไม่มีทีมสำรวจและกำจัดลูกน้ำยุงลายในบ้านและบริเวณรอบบ้านผู้ป่วย ปัญหาดังกล่าวอาจเนื่องมาจากสถานบริการสาธารณสุขมีบุคลากรน้อย ปัญหาในการประสานงานและการสนับสนุนการทำงาน มีลักษณะงานที่ซ้ำๆ เป็นเวลานาน ผู้ปฏิบัติงานจึงมีความอ่อนล้า ขาดความกระตือรือร้นและขาดแรงจูงใจ ซึ่งเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงานและความสำเร็จของงานโดยตรง

จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการป้องกันและควบคุมการระบาดโรคไข้เลือดออก ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นข้อมูลสำหรับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอหนองฉาง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการหาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในอำเภอหนองฉางให้มีประสิทธิภาพต่อไป

5.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการสนับสนุนจากองค์กร แรงจูงใจ และศึกษาการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี

5.3 ขอบเขตของการวิจัย

5.3.1 **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กร ปัจจัยค้ำจุนและปัจจัยจูงใจกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้ง ประกอบด้วย ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กร ใช้แนวคิด 4M แรงจูงใจตามทฤษฎีสองปัจจัยของเฮอร์ซเบิร์ก (Herzberg's Two - Factors Theory) และการปฏิบัติงานควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกตามคู่มือการประเมินผลตามตัวชี้วัดงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกระดับจังหวัด

5.3.2 **ขอบเขตด้านพื้นที่** การวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกคน ในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี จากสถานบริการสาธารณสุขในอำเภอ จำนวน 110 คน

5.3**.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา** การวิจัยครั้งนี้ ทำการวิจัยและเก็บข้อมูลในช่วงเดือนมิถุนายน – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2562

5.4 กรอบแนวคิด

ตัวแปรต้น

คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

1. เพศ
2. อายุ
3. ตำแหน่ง
4. สถานภาพสมรส
5. ระดับการศึกษา
6. ประสบการณ์การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก
7. การฝึกอบรมด้านการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก

ตัวแปรตาม

5.5 วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการสนับสนุนจากองค์กร แรงจูงใจ และศึกษาการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม มีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินงานวิจัย ดังนี้

5.5.1 **ประชากร**

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี จากสถานบริการสาธารณสุข คือ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอหนองฉาง งานป้องกันและควบคุมโรคและระบาดวิทยา กลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิและองค์รวม โรงพยาบาลหนองฉาง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 110 คน โดยศึกษาทุกหน่วยประชากร

5.5.2 **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กร ปัจจัยค้ำจุน ปัจจัยจูงใจ และการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก โดยแบ่งเป็น 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนจากองค์กร ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหาร จำนวน 26 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยค้ำจุนในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย นโยบายและการบริหารงานขององค์กร การบังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานหรือผู้บังคับบัญชา เงินเดือน ความมั่นคงในงาน และสภาพการทำงาน จำนวน 26 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความสำเร็จในงาน ความรู้สึกยอมรับ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบและโอกาสก้าวหน้า จำนวน 25 ข้อ

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ประกอบด้วย การป้องกันโรคล่วงหน้าก่อนช่วงระบาด การควบคุมโรคช่วงระบาด และการควบคุมโรคหลังการระบาด จำนวน 23 ข้อ

5.5.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) สร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กร ปัจจัยค้ำจุนในการปฏิบัติงาน ปัจจัยจูงใจ ในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ตรวจสอบ

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity

4) นำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามในงานวิจัยครั้งนี้ อยู่ระหว่าง 0.33 - 1.00 มีข้อคำถามที่ต้องปรับปรุงทั้งหมด 14 ข้อ

5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อประเมินความถูกต้องและเหมาะสม

6) นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัด (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.92

5.5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประสานงานโดยตรงกับผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่ง หากได้รับแบบสอบถามคืนไม่ครบ ผู้วิจัยประสานงานโดยตรงทางโทรศัพท์กับเจ้าหน้าที่เพื่อนัดหมายทำแบบสอบถาม

5.5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 6 ตอน โดยใช้วิธีการประมวลผลค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) สถิติเชิงพรรณนา

ข้อมูลด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้แก่ วิเคราะห์โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) สถิติเชิงวิเคราะห์

(1) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยการสนับสนุนจากองค์กร ปัจจัยค้ำจุน และปัจจัยจูงใจกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี โดยสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

(2) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่วัดแบบกลุ่มกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี โดยการทดสอบไคสเคว์ (Chi-square Test)

5.6 ผลการศึกษา

5.6.1 **ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข**

คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พบว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นเพศหญิงร้อยละ 67.27 เพศชายร้อยละ 32.73 มีอายุตั้งแต่ 22-58 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 38.20 ปี (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.62 ปี) มีตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข ร้อยละ 41.81 สถานภาพคู่ ร้อยละ 62.70 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 69.10 ประสบการณ์การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกตั้งแต่ 1-32 ปี เฉลี่ย 10.70 ปี (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.11ปี) ร้อยละ 82.70 เคยได้รับการฝึกอบรมด้านการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกจำนวน 1-7 ครั้ง เฉลี่ย 1.10 ครั้ง(ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.40 ครั้ง)

5.6.**2 ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก** ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก พบว่า ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48) สูงสุดอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 68.20 รองลงมาคือระดับสูงร้อยละ 30.90 และระดับต่ำร้อยละ 0.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามแนวคิด 4M พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหาร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39) ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง สูงสุดอยู่ในระดับสูงร้อยละ 81.80 รองลงมาคือระดับปานกลางร้อยละ 1.20 รองลงมาคือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53) ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สูงสุดอยู่ในระดับสูงร้อยละ 58.20 รองลงมาคือระดับปานกลางร้อยละ 40.00 และระดับต่ำร้อยละ 1.80 ด้านกำลังคน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50) ในภาพอยู่ในระดับสูง สูงสุดอยู่ในระระดับสูงร้อยละ 53.60 รองลงมาคือระดับปานกลางร้อยละ 46.40 และด้านงบประมาณ(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52) ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สูงสุดอยู่ในระดับสูงร้อยละ 53.60 รองลงมาคือระดับปานกลางร้อยละ 45.50 และระดับต่ำร้อยละ 0.90

5.6.**3 แรงจูงใจ ปัจจัยค้ำจุนในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก** แรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันเละควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก พบว่า แรงจูงใจอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82) ประกอบด้วย

1) ปัจจัยค้ำจุนในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก ปัจจัยค้ำจุนในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก พบว่า ปัจจัยค้ำจุนภาพรวมอยู่ในระดับสูง(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49) สูงสุดอยู่ในระดับสูงร้อยละ 53.60 รองลงมาคือระดับปานกลางร้อยละ 46.40

2) ปัจจัยจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก ปัจจัยจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก พบว่า ปัจจัยจูงใจภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46) สูงสุดอยู่ในระดับสูงร้อยละ 70.00 รองลงมา คือระดับปานกลางร้อยละ 30.00 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านลักษณะงาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46) ภาพรวมอยู่ในระดับสูง แบ่งเป็นระดับสูงร้อยละ 74.50 และระดับปานกลางร้อยละ 25.50 รองลงมาคือ ด้านความสำเร็จในงาน(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50) ภาพรวมอยู่ในระดับสูง สูงสุดอยู่ในระดับสูงร้อยละ 83.60 รองลงมาคือระดับปานกลางร้อยละ 15.50 และระดับต่ำร้อยละ 0.90 ด้านความรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55) ภาพรวมอยู่ในระดับสูง สูงสุดอยู่ในระดับสูงร้อยละ 75.50 รองลงมาคือระดับปานกลางร้อยละ 20.00 และระดับต่ำร้อยละ 4.50 ด้านความรู้สึกยอมรับ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54) ภาพรวมอยู่ในระดับสูง สูงสุดอยู่ในระดับสูงร้อยละ 72.70 รองลงมาคือระดับปานกลางร้อยละ 27.30 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านโอกาสก้าวหน้า (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56) ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สูงสุดอยู่ในระดับสูงร้อยละ 50.90 รองลงมาคือระดับปานกลางร้อยละ 47.30 และระดับต่ำร้อยละ 1.80

5.6.4 *การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก*

การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก พบว่าการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับสูง(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35) สูงสุดอยู่ในระดับสูงร้อยละ 94.50 รองลงมาคือระดับปานกลางร้อยละ 5.50 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการควบคุมโรคช่วงระบาด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44) ภาพรวมอยู่ในระดับสูง สูงสุดอยู่ในระดับสูงร้อยละ 97.30 รองลงมาคือระดับปานกลางร้อยละ 2.70 รองลงมาคือ ด้านการควบคุมโรคหลังการระบาด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47) ภาพรวมอยู่ในระดับสูง สูงสุดอยู่ในระดับสูงร้อยละ 91.80 รองลงมาคือระดับปานกลางร้อยละ 8.20 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการป้องกันโรคล่วงหน้าก่อนช่วงระบาด(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44) ภาพรวมอยู่ในระดับสูง สูงสุดอยู่ในระดับสูงร้อยละ 80.90 รองลงมาคือระดับปานกลางร้อยละ 19.10

5.7 อภิปรายสรุปผล

5.7.1 การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก พบว่า การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรคไข้เลือดออกเป็นโรคติดต่อที่มีความสำคัญสูงและมีนโยบายระดับกระทรวงที่มีการกำหนดเป็นตัวชี้วัดหลักและต้องดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อให้บรรลุตามตัวชี้วัดนั้น นอกจากนี้จังหวัดอุทัยธานียังได้มีการติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก มีการรายงานสถานการณ์การดำเนินงานเป็นประจำอย่างต่อเนื่องทุกเดือน

5.7.2 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล

1) เพศ เพศมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเห็นว่า เป็นเพศหญิงร้อยละ 67.27 และเพศชายร้อยละ 32.73 อธิบายได้ว่า เพศหญิงมีความตั้งใจมุ่งมั่นตั้งใจ และมีความอดทนในการปฏิบัติงาน มากกว่าเพศชาย

2) อายุ อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีกลุ่มอายุสูงสุดคือกลุ่มอายุ 40-49 ปี ร้อยละ 34.50 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 20-30 ปี ร้อยละ 27.30 กลุ่มอายุ 31-39 ปี ร้อยละ 25.50 และต่ำสุดคือกลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 12.70 ซึ่งไม่แตกต่างกันมาก อธิบายได้ว่าการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอายุไม่ว่าจะอายุมากกว่าหรือน้อยกว่าก็สามารถปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกได้

3) ตำแหน่ง ตำแหน่งไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขสูงสุดคือร้อยละ 41.81 รองลงมาคือ พยาบาลวิชาชีพร้อยละ 20.00 เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน ร้อยละ 12.73 ผู้ช่วยเหลือคนไข้ ร้อยละ 12.73 และเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ร้อยละ 3.64 อธิบายได้ว่า ไม่ว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจะมีตำแหน่งในสายสาธารณสุขหรือสายพยาบาลก็สามารถปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้เหมือนกัน

4) สถานภาพสมรส สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอหนองฉาง สถานะภาพสมรสคู่ร้อยละ 62.70 โสด ร้อยละ 33.60 และหม้ายหย่าแยกร้อยละ 3.60 อธิบายได้ว่า สถานภาพสมรสคู่หรือสถานภาพโสดก็ไม่มีส่วนทำให้การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขแตกต่างกัน

5) ระดับการศึกษา ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในอำเภอหนองฉาง โดยเจ้าหน้าที่มีระดับการศึกษาสูงสุด คือ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าร้อยละ 69.10 รองลงมา คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ16.40 และต่ำสุดคือปริญญาโท ร้อยละ 14.50 อธิบายได้ว่าไม่ว่าเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะมีการศึกษาในระดับใดก็สามารถปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้ไม่แตกต่างกัน

6) ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอหนองฉาง มีประสบการณ์การทำงานสูงสุดคือ ประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 60.00 รองลงมาคือประสบการณ์ 11-20 ปี ร้อยละ 29.10 ประสบการณ์ 21-29 ปี ร้อยละ 7.30 และต่ำสุดคือประสบการณ์ 30 ปีขึ้นไป ร้อยละ 3.60 อธิบายได้ว่าเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยสามารถปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้ไม่แตกต่างจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีประสบการณ์การทำงานมาก

5.7.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก พบว่าปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรตามหลัก 4 M ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1) ด้านกำลังคน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.001 อธิบายได้ว่า หน่วยงานหรือผู้บริหารมีการสนับสนุนบุคลากรในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกในระดับปานกลาง ในด้านความเพียงพอการสนับสนุนให้มีความรู้ ทักษะ นั้นถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสนับสนุนให้การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้และอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถส่งผลให้การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับสูง

2) ด้านงบประมาณ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.001 อธิบายได้ว่าการสนับสนุนปัจจัยด้านงบประมาณ ยังมีการสนับสนุนด้านงบประมาณอยู่ในระดับต่ำ

3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.001 อธิบายได้ว่าการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับต่ำ อาจเนื่องมาจากการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ไม่ทั่วถึง หรือได้รับการสนับสนุนตามความขาดแคลนของแต่ละสถานบริการ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับการสนับสนุนไม่ตรงกับความต้องการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้ปฏิบัติงาน

4) ด้านการบริหาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.001 เมื่อแบ่งออกเป็นด้านย่อย 5 ด้าน พบว่า

(*1) ด้านการวางแผน* มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.02

(*2) ด้านการจัดองค์กร* มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.001

(*3) ด้านการจัดคนเข้าทำงาน* มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.001

(*4) ด้านอำนวยการและภาวะผู้นำ* มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

(*5) ด้านการควบคุมกำกับ* มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.001

5.7**.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยค้ำจุนกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาด** พบว่า ปัจจัยค้ำจุนในภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก อธิบายได้ว่าปัจจัยค้ำจุนทั้งในด้านนโยบายและการบริหารงานขององค์กร ด้านการบังคับบัญชา ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานหรือผู้บังคับบัญชา ด้านเงินเดือน ด้านความมั่นคงในงานและด้านสภาพการทำงาน ตามทฤษฎีสองปัจจัยของเฮอร์ซเบอร์ก ที่กล่าวว่าปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยอนามัยเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการทำงาน ซึ่งผู้บริหารจัดให้เพื่อจูงใจให้บุคลากรทุ่มเทความพยายามทำงานมากขึ้น ปัจจัยเหล่านี้หากไม่เพียงพอ จะทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน แต่ถ้าจัดให้มีเพียงพอถึงระดับหนึ่งก็ไม่สามารถจูงใจให้บุคลากรทุ่มเทความพยายามมากขึ้นได้ เพียงแต่ป้องกันไม่ให้บุคลากรเกิดความไม่พอใจในการทำงานเท่านั้น จะเห็นว่าถึงแม้ผู้บริหารจะสนับสนุนให้มีปัจจัยเหล่านี้

เกิดขึ้นหรือไม่ การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขก็ยังคงดำเนินต่อไป

5.7.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก พบว่าปัจจัยจูงใจในภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก อธิบายได้ว่าปัจจัยจูงใจทั้งในด้านความสำเร็จในงาน ด้านความรู้สึกยอมรับ ด้านลักษณะงาน ด้านความรับผิดชอบต่องาน และด้านโอกาสก้าวหน้า ตามทฤษฎีของเฮอร์ซเบอร์ก ที่กล่าวว่าปัจจัยจูงใจคือปัจจัยที่เกี่ยวกับเนื้อหาของงานและการกระทำของบุคลากรในการทำงานปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพอใจในงานและนำไปสู่ความพยายามและการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ทำให้มีแรงจูงใจที่จะทุ่มเทความสามารถและความพยายามให้กับองค์กรและช่วยตอบสนองความต้องการความสำเร็จในชีวิตได้

5.8 ข้อเสนอแนะ

5.8.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

1) ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรด้านกำลังคน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก ซึ่งเมื่อพิจารณาประเด็นย่อยของด้านกำลังคนแล้วพบว่าหัวหน้าสถานบริการควรสนับสนุนให้มีบุคลากรที่เพียงพอกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก เช่น การมอบหมายหน้าที่ หรือแนะนำขั้นตอนวิธีการปฏิบัติให้บุคลากรอื่นๆ ในหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานแทนได้เมื่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้รับผิดชอบงานหลักไม่สามารถปฏิบัติงานการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้ทันเวลาเนื่องจากติดภารกิจอื่นๆ

2) ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรด้านงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก ซึ่งเมื่อพิจารณาประเด็นย่อยของด้านงบประมาณแล้วพบว่าหัวหน้าสถานบริการควรสนับสนุนให้มีงบประมาณที่เพียงพอเพื่อให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขใช้ในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกและควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีการวางแผนการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าต่อการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก

3) ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรด้านวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก ซึ่งเมื่อพิจารณาประเด็นย่อยของด้านวัสดุอุปกรณ์แล้วพบว่าหัวหน้าสถานบริการควรจัดสรร จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกให้เพียงพอในการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ทั้งนี้วัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับการสนับสนุนควรตรงกับความต้องการ ความสะดวกง่าย และปลอดภัย แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรมีการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์เหล่านั้นอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สามารถใช้งานได้ทันทีทำให้การป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกเกิดประสิทธิภาพ

4) ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรด้านการบริหาร มีความสัมพันธ์กับกรปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก โดยพบว่าด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านอำนวยการและภาวะผู้นำ ดังนั้น หัวหน้าสถานบริการสาธารณสุขควรมีการมอบหมายบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกให้ชัดเจนโดยการจัดทำคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

5) แรงจูงใจด้านปัจจัยค้ำจุนไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก โดยพบว่าด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดคือ ด้านความมั่นคงในงาน ดังนั้นหัวหน้าสถานบริการสาธารณสุขควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกิดความรู้สึกว่าการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกเป็นงานที่มีความมั่นคงไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนงานใหม่

6) แรงจูงใจด้านปัจจัยจูงใจ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก โดยพบว่าด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดคือ ด้านความรับผิดชอบต่องาน หัวหน้าสถานบริการสาธารณสุขควรเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขปฏิบัติงานได้อย่างอิสระ ไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมมากเกินไป เป็นการสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขรู้สึกว่ามีอิสระในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

5.8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก อยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในด้านการป้องกันโรคล่วงหน้าก่อนช่วงระบาด คือ การวิเคราะห์ต้นตอการระบาดของโรคไข้เลือดออก การวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรคไข้เลือดออก ดังนั้น เจ้าหน้าที่ควรมีการวิเคราะห์ต้นตอหรือสืบหาแหล่งเกิดโรค รวมทั้งควรมีการวิเคราะห์ หรือจัดลำดับ พื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรคไข้เลือดออกในแต่ละปีอย่างต่อเนื่อง เพื่อวางแผนเตรียมความพร้อมในควบคุมโรคไม่ให้เกิดการแพร่ระบาด ด้านการควบคุมโรคช่วงระบาดการ คือ พ่นสารเคมีกำจัดยุงตัวเต็มวัยในหมู่บ้านเมื่อพบว่าผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกอาศัยอยู่ในหมู่บ้านใกล้เคียงอื่นๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ ดังนั้นเมื่อพบว่าผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในหมู่บ้านใกล้เคียงควรมีการควบคุมโรคในหมู่บ้านนั้นด้วย เพื่อป้องกันไม่ให้มีการระบาดเพิ่ม และด้านการควบคุมโรคหลังการระบาด คือ การสรุปรายงานการสอบสวนโรคผู้ป่วยไข้เลือดออกในชุมชนที่ได้รับการแจ้ง ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรค บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ควรมีการสรุปรายงานการสอบสวนโรคผู้ป่วยไข้เลือดออกทุกรายในชุมชนที่ได้รับการแจ้ง เป็นต้น

5.8.3 ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

5.8.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก เช่น ประชาชน อาสาสมัครสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

5.8.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประเมินประสิทธิภาพของการรายงานโรคไข้เลือดออกจากสถานบริการของรัฐและเอกชนในด้านความครบถ้วน ถูกต้อง ทันเวลา